

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ**

**Методичні рекомендації  
до виконання курсової роботи  
з дисципліни „СТАТИСТИКА“**

**УДК: 311.1 (076)**  
**ББК: С60 я73**

Схвалено на засіданні кафедри  
економіки, підприємництва та права  
22.09.2015 року, протокол № 2

Рецензенти:

Сотниченко В.М., к.п.н., доц., завідувач кафедри економіки, підприємництва та права, Державний університет телекомунікацій;  
А.Г. Міщенко, к.е.н., доц., декан факультету міжнародних економічних відносин і менеджменту, Київський університет туризму, економіки і права.

Легомінова С.В. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни „СТАТИСТИКА“. – К.: Державний університет телекомунікацій, 2015. – 23 с.

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни “Статистика” призначені для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” напряму підготовки 0306 “Менеджмент організацій і адміністрування”, спеціальності 6.030601 “Менеджмент”, а також для викладачів.

© Державний університет  
Телекомунікацій  
© Легомінова С.В.

## **I. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ**

Написання курсової роботи з дисципліни "Статистика" є складовою частиною учбового процесу. Курсова робота виконується на 2 курсі у 3 семестрі студентами спеціальності "Менеджмент".

Мета курсової роботи - закріплення одержаних теоретичних знань зі статистики.

Основні завдання виконання роботи:

- поглибити теоретичні знання, одержані в процесі вивчення;
- виробити практичні навички в проведенні 3-х етапів статистичних досліджень: зборі, обробці та аналізі статистичної інформації;
- виробити вміння самостійно розробляти програмно-методологічні питання та вирішувати організаційні питання статистичного спостереження;
- застосовувати на практиці прийоми і способи зведення та групування статистичних даних, методи узагальнюючих статистичних показників, індексний метод тощо;
- виробити вміння логічно грамотно проілюструвати зібрану і узагальнену інформацію з допомогою табличного і графічного методу;
- навчитися оцінювати, аналізувати статистичну інформацію, робити висновки та виробляти рекомендації, розкривати взаємозв'язки між соціально-економічними явищами;
- виявляти закономірності та тенденції розвитку явищ та процесів.

## **II. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ**

Курсова робота - самостійне, науково-практичне дослідження, яке дозволяє судити про здобуті знання та вміння застосувати їх на практиці. При її виконанні слід показати знання спеціальної літератури, дослідницький та науковий підхід до проблеми, яка вивчається, вміння аналізувати, робити узагальнення та висновки.

Курсова робота повинна базуватися на теоретичних та методичних положеннях статистичної науки, виявити знання студентів в питаннях курсу, який розглядається, мати елементи творчого підходу та новизни, особисті пропозиції автора з більш ефективного вирішення даного питання в порівнянні з існуючим.

Матеріали курсової роботи треба викладати відповідно з основними законами формальної логіки:

- зміст однієї і тієї ж думки повинен логічно розвиватися на протязі всієї роботи;
- не можна висловлювати два особистих суперечних міркування про предмет;
- будь-яка висловлена думка, твердження мають бути доведені та обґрунтовані.

Курсова робота має бути виконана на основі ретельного вивчення та узагальнення відповідних літературних джерел, самостійно підібраних студентом.

При виборі літератури слід спиратися на нормативні документи та постанови Верховної Ради та Кабінету Міністрів, учбову літературу, наукову літературу з окремих питань дисципліни, а також на наукові і дослідницькі матеріали, які публікуються в періодичній пресі та спеціальних журналах.

Розробка теми має носити дослідницький характер і передбачати всебічну характеристику об'єкту дослідження, оцінку існуючого положення та стану

об'єкту дослідження, розкривати взаємозв'язки між соціально-економічними явищами, показати форму та силу цього взаємозв'язку, виявляти закономірності, давати їх кількісну та якісну характеристику і на базі цього можливий прогноз розвитку явища або процесу в майбутньому.

Результати досліджень слід сформулювати стисло, в вигляді висновків та пропозицій.

### **ІІІ. ВИБІР ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ**

Вибір теми курсової роботи здійснюється студентами за своїм баченням та з урахуванням тематики, яка затверджена кафедрою (додаток 1). Обираючи тему необхідно виходити з наявності необхідних матеріалів, учбових та науково-дослідних інтересів студента, його схильності, актуальності тематики, можливості використання матеріалів дослідження для подальшого розвитку: розширення та поглиблення вибраної тематики в подальших науково-дослідницьких роботах студента та дипломній роботі.

При виборі теми слід враховувати, що в одному потоці дозволяється написання декількох курсових робіт з однаковою темою за умови, що роботи виконуються на прикладі різних підприємств, але остаточне рішення приймає викладач - керівник роботи, виходячи з рівня підготовки студентів до даної теми, а також їх ділових даних.

Студент може запропонувати свою тему, яка має теоретичне або практичне значення для підприємства, галузі або актуальна для теперішнього моменту часу. В цих випадках студент повинен обґрунтувати вибір теми, узгодити її з завідуючим кафедрою або викладачем - керівником курсової роботи. Такі самі вимоги пред'являються при уточненні або зміні теми.

Не дозволяється виконувати роботу з однієї і тієї ж теми декільком студентам на одному й тому ж підприємстві.

### **ІV. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ**

Перед тим, як приступити до написання курсової роботи, слід скласти план, на основі попереднього ознайомлення за допомогою літературних джерел з проблеми дослідження. Наявність плану забезпечує послідовність викладу, правильну структуру роботи, більш повне охоплення матеріалу з теми.

При складанні плану необхідно виконувати наступні умови:

- план має містити питання, наявність яких необхідна для повного та глибокого розкриття теми і стисло відображати зміст роботи;
- план має передбачати послідовне, логічне, взаємопов'язане розкриття результатів дослідження;
- усі завдання та питання, які розглядаються, мають поділитися в плані за однією ознакою;
- не повинно бути питань, відповіді на які частково або повністю містяться в попередніх та наступних розділах роботи;
- не можна вводити питання, які деталізують більш загальне питання без попереднього внесення розглядання даного загального питання.

Структура та зміст курсової роботи, співвідношення її розділів визначаються темою, яка була обрана.

Наприклад, можна рекомендувати таку схему курсової роботи (приклад змісту курсової роботи наведений в додатку 1)

## **Вступ**

Вступ має містити такі пункти:

- обґрунтування актуальності теми;
- формулювання мети дослідження;
- визначення завдань курсової роботи та кола питань, які підлягають розгляду.

Обсяг вступу 2-3 сторінки.

## **I. Розділ. Характеристика соціально-економічного явища, що досліджується.**

Дана частина має містити наступну інформацію:

- визначення об'єкту дослідження, його соціально-економічна сутність;
- практичний аналіз вивченості проблеми за літературними джерелами, тобто характеристика стану питання;
- опис стадій статистичного дослідження та методів, які застосовуються на кожній стадії;
- теоретична можливість встановлення взаємозв'язків, закономірностей та тенденцій розвитку;
- практичний опис статистичного дослідження, а саме:

Статистичне спостереження (розглядається програма статистичного спостереження, визначаються мета спостереження, об'єкт спостереження, одиниця спостереження, розробляється безпосередньо програма статистичного спостереження у вигляді бланку або формуляру) та описання рішення організаційних питань спостереження (визначення об'єкту спостереження, місця спостереження, часу спостереження, обґрунтування вибору форми та виду статистичного спостереження). Розроблена програма має бути чіткою, лаконічною, постановка питань повинна забезпечувати їх взаємоконтроль.

Узагальнення статистичної інформації (на основі заповнених формулярів статистичного спостереження робиться зведення та групування інформації щодо соціально-економічного явища, визначається кількість груп, обчислюється величина інтервалів, визначається система статистичних показників. При необхідності робиться побудування статистичних рядів розподілу або динаміки).

Обсяг даного розділу 10- 15 сторінок.

## **II. Розділ. Аналіз статистичної інформації та даних.**

Аналіз соціально-економічного явища або процесу містить обчислення узагальнюючих статистичних показників, а саме:

- відносних величин виконання плану, динаміки, структури, порівняння, координації, наглядності інтенсивності;
- середніх величин;
- індексів.

Аналіз соціально-економічного явища або процесу за допомогою методів кореляційно-регресивного аналізу, дисперсійного аналізу, обчислюються показники варіації та репрезентативності вибірки. Результати аналізу мають бути проілюстровані статистичними таблицями та графіками.

Обсяг даного розділу 15-20 сторінок.

### **Висновки**

Висновки мають містити результати аналізу соціально-економічного явища, що вивчається. Повинні бути розкриті взаємозв'язки в системі показників або явищ, виявлені тенденції розвитку, підтверджені або спростовані загальнотеоретичні положення щодо вивчення даного явища, наведений прогноз розвитку явища що вивчається. Крім того, повинні бути сформульовані рекомендації щодо виявлення резервів підвищення ефективності використання економічного об'єкту дослідження, щодо поширення прогресивних тенденцій та усунення негативних.

Обсяг висновків 2-3 сторінки.

### **Список використаної літератури**

### **Додатки**

## **V. ПІДБІР ЛІТЕРАТУРИ ТА РОЗРОБКА ДОДАТКІВ**

Після складання плану та погодження його з керівником слід з'ясувати стан обраної теми в сучасній науці.

Літературу слід вивчати як загальну так і спеціальну (монографії, наукові статті, теоретичні розробки, збірники наукових статей), знайомитися з вітчизняною та зарубіжною літературою.

Спочатку обробляється основна література (підручники, навчальні посібники), а потім прикладна (нормативні документи, статті). Обробка книг має передувати статтям, стара література вивчається після нової. Нормативну, учбову та спеціальну економічну літературу з теми курсової роботи студент підбирає самостійно за каталогами бібліотеки. На основі підібраної літератури складається бібліографія (список використаної літератури).

Список літератури рекомендується приводити в такій послідовності:

1. Закони України, Постанови Верховної Ради України та Укази Президента, Декрети Кабінету Міністрів України;
2. Інструктивні та нормативні матеріали міністерств та відомств, зокрема державної служби статистики України;
3. Монографії, учбова та спеціальна література, наукові статті;
4. Матеріали базового підприємства.

Додатки до роботи (таблиці, графіки, рисунки, первісні документи, опитувальні листи, схеми) посилюють наочність матеріалу, допомагають більш глибоко розкрити сутність явища та взаємозалежність явищ, демонструють тенденції розвитку явищ. Якщо статистичний матеріал оброблюється за допомогою ПЕОМ, то результати обробки також можуть бути представлені у додатках.

## **VI. НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.**

При викладені зібраного матеріалу слід обґрунтовувати актуальність теми курсової роботи, розкрити теоретичну сутність питань, зробити глибокий аналіз цифрового матеріалу, який відображає стан проблеми що розглядається, обґрунтувати шляхи її вирішення, зробити відповідні висновки.

Всі цифрові дані та таблиці мають бути проаналізовані, мати пояснення у тексті і супроводжуватися висновками, в яких головну увагу треба зосередити на

виявленні резервів виробництва з розрахунками економічної ефективності їх використання.

Зміст роботи повинен відповідати питанням плану теми та викладатися в логічній послідовності. У роботі не допускається повторення, часте вживання цитат. Цитати треба органічно ув'язувати з текстом роботи. На таблиці, цитати та цифрові дані, що приводяться, слід робити посилання з зазначенням джерел. Не допускається логічне перекручення змісту цитат, довільне цитування, усі цитати треба старанно звіряти з першоджерелами.

На матеріали, які були запозичені, з інших джерел, а також на цитати, наведені в тексті, дається посилання в списку літератури з зазначенням автора, назви джерела, місця видання, видавництва, року видання та номерів сторінок.

Формули мають бути виконані в загальноприйнятій математичній символіці, бажано в редакторі MathType та нумеруються арабськими цифрами. Порядковий номер формули зазначається в круглих дужках праворуч проти формул, причому, перша цифра означає номер розділу, а друга - порядковий номер формули в даному розділі. Після формули пишеться слово "де", а потім розшифровується символ та числові коефіцієнти у тій послідовності, у якій були наведені в формулі.

## VII. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА ПОРЯДОК ЇЇ ЗАХИСТУ

Курсова робота має бути літературно, грамотно та технічно правильно, актуально оформлена. Вона komponується в такому порядку: титульний лист (приклад титульного листа наведений в додатку 2), завдання на виконання курсової роботи, зміст, викладення матеріалу відповідно змісту, список використаної літератури, додатки.

Таблиці, діаграми, схеми, графіки слід охайно виконувати. Заголовки в змісті повинні співпадати з заголовками в тексті. В додатках містяться складні та громіздкі таблиці, розрахунки, які органічно не вписуються в текст, а також інші допоміжні матеріали. В тексті мають бути відповідні пояснення та посилання на наявність таких матеріалів в додатках.

На всі таблиці та рисунки в тексті мають бути посилання. Таблиці та рисунки мають свою нумерацію. Назва таблиці (виходячи із наведених в таблиці даних).

Наприклад,

Таблиця 1.1.

ДИНАМІКА ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ \_\_\_\_\_ ЗА \_\_\_\_\_, дол. США  
(країна) (період)

Роки	Експорт	Імпорт	Зовнішньоторговельний оборот	Торговельний баланс

Назва рисунку повинна міститися після рисунку, наприклад:

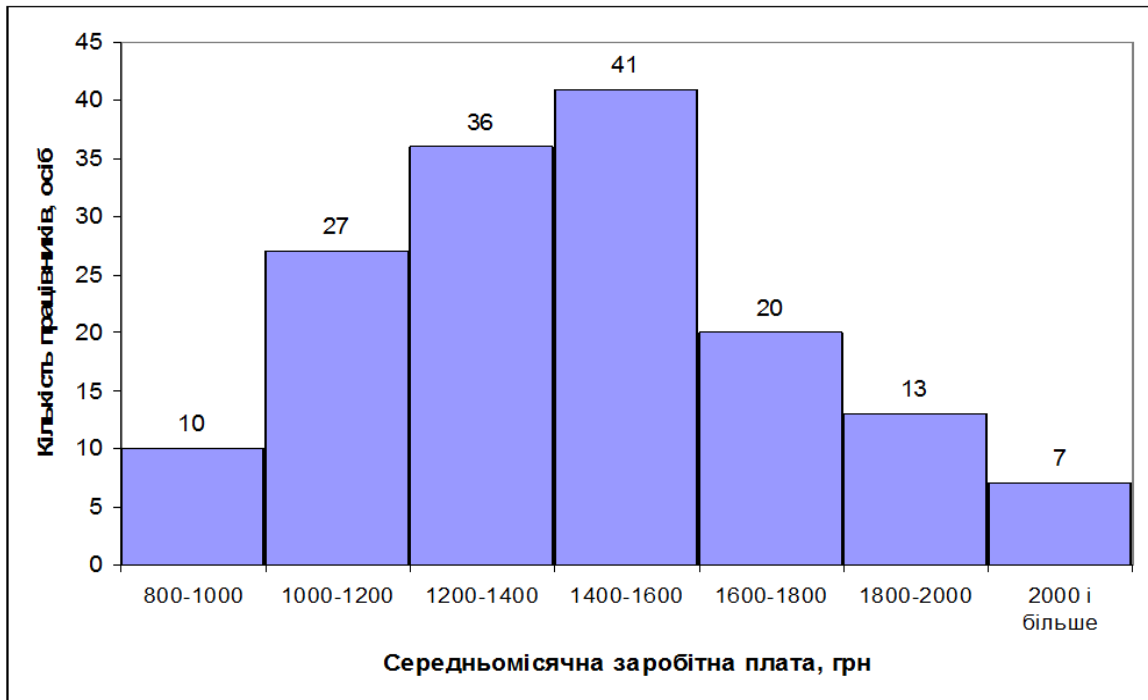


Рис. 1.1. Гістограма розподілу працівників за рівнем середньомісячної заробітної плати.

Рисунки мають бути обов'язковим доповнення даних, як проаналізовані в таблиці.

В назві таблиці, графіку, діаграми повинен бути відображений основний зміст ілюстрованого матеріалу. Правильна побудова статистичних таблиць є важливим чинником успішного опрацювання і аналізу статистичних таблиць.

При складанні статистичних таблиць слід дотримуватися таких основних правил їх побудови та оформлення:

1. Таблиця має бути компактною і містити лише ту інформацію, яка безпосередньо характеризує об'єкт дослідження.

2. Назва таблиці, заголовки рядків і граф мають бути стислими, чіткими і лаконічними. У назві таблиці вказується об'єкт, його часова та географічна ознаки. Крім загальноприйнятих скорочень одиниць вимірювання (т., кВт, грн. тощо), скорочення слів у заголовках не допускається; іноді для них виділяється окрема графа. Якщо назви окремих граф (рядків) повторюються, мають однакові терміни або однаковий зміст, то їх доцільно об'єднати спільним заголовком.

3. Для забезпечення можливості порівняння статистичних даних, які характеризують розвиток явищ за визначені періоди часу, або за станом на якийсь момент часу, макет статистичної таблиці має бути узгоджений з існуючими таблицями.

4. У таблиці обов'язково слід вказати одиниці вимірювання показників. Якщо одиниця вимірювання однакова для всіх показників таблиці, то вона вказується у загальній назві таблиці або над верхнім правим кутом таблиці; якщо одиниці вимірювання різноманітні, то їх назви вказують в заголовках рядків або граф таблиці, а інколи в окремо наведеній спеціальній графі.

5. Рядки в підметі і графи в присудку, як правило, нумерують: графу з назвою підмета позначають літерою алфавіту, інші – номерами. Це доцільно для



роботи у великих за змістом таблицях або у випадках наведення методики розрахунку показників з посиланням на номери граф і рядків таблиці.

6. Для зручності читання та роботи числа в статистичній таблиці необхідно ставити в середині граф, строго одне під другим: одиниці під одиницями, кома під комою.

7. Точно додержуватись таких умовних позначень щодо відсутності даних у таблиці відповідно до причин:

- якщо клітинка таблиці не може бути заповнена, ставиться знак "x";
- коли відомості про явище відсутні, ставиться три крапки "...";
- відсутність самого явища позначається тире "-";
- дуже малі числа записуються (0,0) або (0,00).

8. Кількісні показники в межах однієї графи повинні наводитися з однаковою точністю, тобто до 0,1, до 0,01, до 0,001.

9. Таблиці повинні бути замкненими, тобто з підсумковими результатами. Виняток становлять аналітичні таблиці, в яких підсумків може не бути.

10. Інформація, що міститься в рядках (графах) таблиці, передусім групової чи комбінаційної, узагальнюється підсумковим рядком "Разом" або "У цілому за сукупністю", який завершує статистичну таблицю; якщо підсумковий рядок розміщується першим, то деталізація його подається за допомогою словосполучень "у тому числі" або "з них".

11. Якщо потрібна додаткова інформація, певні уточнення цифрових даних, то до таблиці додається примітка.

Робота має бути старанно відредагована та написана без виправлень. Шрифт, який використовується при написанні курсової роботи – Times New Roman, 14 розмір, інтервал полуторний. Поля повинні бути: верхнє – 2 см, нижнє – 1,5 см, ліве – 2,5 см, праве – 1,5 см. Всі сторінки слід пронумерувати. Порядковий номер сторінки ставиться в правому верхньому куті. Нумерація сторінок розпочинається з титульного листа і закінчується списком використаної літератури. На останній сторінці роботи студент ставить свій підпис та дату закінчення роботи. Курсова робота, яка оформлена з порушенням зазначених вимог, не рецензується незалежно від її змісту.

Робота повинна бути подана на кафедру в суворій відповідності до зазначеного терміну. Потім вона рецензується керівником протягом тижня. Після цього повертається студенту для доробки або підготовки до захисту. Захист курсових робіт проводиться за встановленим та доведеним до відома студентів графіком.

Рецензування курсових робіт, які були представлені на кафедру з порушенням термінів здачі, здійснюється в залежності від наявності вільного часу у керівника та конкретними строками не обмежується.

Оцінка курсової роботи в рецензії - попередня. Остаточна курсова робота оцінюється комісією за результатами захисту з урахуванням змісту, рецензії та ходу захисту.

При отриманні негативної рецензії курсова робота повинна бути переписана знову з урахуванням зауважень та вимог рецензента. Всі зауваження студент повинен врахувати та допрацювати, а також занести відповідні зміни в її зміст та оформлення.

Студенти, які не захистили курсову роботу, вважаються такими, що не виконали навчальний план та до іспитів не допускаються.

**Тематика курсових робіт**

1. Статистичне дослідження взаємозв'язку між макроекономічними показниками.
2. Статистика доходів та витрат державного бюджету (міста, району, області, держави).
3. Статистичне дослідження динаміки фізичного складу ВВП.
4. Статистичне дослідження показників рівня життя населення (міста, району, області, держави).
5. Статистичне вивчення показників продуктивності праці та їх взаємозв'язку.
6. Статистичне дослідження чисельності та складу населення (міста, району, області, держави).
7. Статистика демографічних процесів.
8. Статистика природного та механічного руху населення (міста, району, області, держави).
9. Поточні та перспективні розрахунки чисельності населення (міста, району, області, держави)
10. Статистичне дослідження продукції промисловості України.
11. Статистичне дослідження продукції тваринництва України.
12. Статистичне дослідження продукції рослинництва України.
13. Статистичне вивчення показників динаміки та взаємозв'язку між ними.
14. Значення індексів у статистичному аналізі цін та товарообігу
15. Статистичне дослідження робочої сили на підприємстві.
16. Статистичне дослідження бюджетів сімей (на прикладі населеного пункту або регіону).
17. Статистичне дослідження реальних доходів населення (міста, району, області, держави).
18. Статистика оптової торгівлі.
19. Структурні зрушення на ринку праці.
20. Статистичне вивчення ринку праці (місто, регіон, держава)
21. Показники статистики трудових ресурсів (міста, району, області, держави)
22. Статистичне дослідження ринку праці (міста, району, області, держави)
23. Склад та розподіл робочої сили на підприємстві
24. Статистичне дослідження робочих місць на підприємстві
25. Статистика використання робочого часу на підприємстві
26. Аналіз динаміки продуктивності праці на підприємстві
27. Показники рівня та динаміки заробітної плати на підприємстві
28. Статистичний аналіз собівартості продукції на підприємстві. Статистичний аналіз витрат обігу на підприємствах торгівлі
30. Системи показників та статистичні методи вивчення цін.
31. Склад та динаміка продукції будівництва
32. Статистична характеристика продукції в сфері послуг
33. Статистика товарообігу в торгівлі
34. Статистичне вивчення товарного ринку
35. Основні показники товарообігу товарних бірж
36. Статистика зовнішньої торгівлі України
37. Обсяг, склад та динаміка сукупного суспільного продукту України
38. Статистичне вивчення показників науково-технічного прогресу в Україні

39. Оцінка показників ефективності наукових досліджень в галузі (вказати галузь)
  40. Показники ефективності національного виробництва України
  41. Статистика соціальної структури суспільства
  42. Статистичне дослідження рівня життя населення (міста, району, області, держави)
  43. Статистичне вивчення реальних доходів населення (міста, району, області, держави)
  44. Взаємозв'язок рівня доходів та споживання товарів тривалого використання
  45. Статистичне дослідження бюджетів сімей (міста, району, області, держави)
  46. Статистичне дослідження соціальних умов життя населення (міста, району, області, держави)
  47. Статистичне вивчення зайнятості населення (міста, району, області, держави)
  48. Залежність рівня зайнятості від кваліфікації, освіти та стажу роботи за спеціальністю
  49. Структура та динаміка основних виробничих фондів підприємства
  50. Динаміка показників стану та використання основних виробничих фондів підприємства
  51. Структура та динаміка обігових коштів підприємства
  52. Статистичне вивчення енергетичного та виробничого устаткування підприємства
  53. Залежність рівня заробітної плати від стажу роботи та кваліфікації на підприємстві
  54. Залежність рівня продуктивності праці від стажу роботи та кваліфікації на підприємстві
- Студентом може бути запропонована власна тема курсової роботи при узгодженні її із керівником.

Приклад плану курсової роботи:

Вступ

I. Теоретичні аспекти вивчення населення Дніпропетровської області

1.1. Населення як об'єкт статистичного вивчення. Джерела інформації

1.2. Методи вивчення руху населення

1.2.1. Визначення чисельності населення та його розміщення

1.2.2. Природний рух населення

1.2.3. Механічний рух населення

1.2.4. Перспективні розрахунки чисельності населення

II. Прикладний статистичний аналіз населення Дніпропетровської області

2.1. Аналіз чисельності населення та його розміщення в регіоні

2.2. Аналіз природного руху населення Дніпропетровської області

2.3. Аналіз механічного руху населення Дніпропетровської області

2.4. Перспективні розрахунки чисельності населення Дніпропетровської області

Висновки

Список використаної літератури

Додатки

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ  
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ПРАВА**

**КУРСОВА РОБОТА  
з дисципліни: “Статистика”  
на тему:  
“Статистичний аналіз населення Дніпропетровської області”**

Виконав:  
студент групи

---

Перевірив:  
Викладач кафедри  
“Економіки, підприємництва та права”

---

м. Київ  
2015

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ  
БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ДЖЕРЕЛ,  
ЯКИЙ НАВОДЯТЬ У ДИСЕРТАЦІЇ, І СПИСКУ  
ОПУБЛІКОВАНИХ РОБІТ, ЯКИЙ НАВОДЯТЬ В АВТОРЕФЕРАТІ**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. — Львів : Свічадо, 2006. — 307 с. — (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV—V ст. ; № 14).</li> <li>2. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. — К. : Ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59).</li> <li>3. Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота / Наталія Дмитрівна Матюх. — К. : Асамблея діл. кіл : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. — 311 с. — (Ювеліри України ; т. 1).</li> <li>4. Шкляр В. Елементал : [роман] / Василь Шкляр. — Львів : Кальварія, 2005. — 196, [1] с. — (Першотвір).</li> </ol>
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині : історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю. Мушка. — К. : Києво-Могилян. акад., 2005. — 397, [1] с. — (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична" ; вип. 1).</li> <li>2. Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. — К. : Прецедент, 2006. — 93 с. — (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11).</li> <li>3. Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Суберляк, П. І. Баштанник. — Львів : Растр-7, 2007. — 375 с.</li> </ol>
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. — Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. — XLIII, 265 с.</li> </ol>
Чотири автори	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [ Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. — К. : НДІ "Укראгропромпродуктивність", 2006. — 106 с. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи).</li> <li>2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О. В. Гвоздєв, Ф. Ю.</li> </ol>
	<p>Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. — К. : Вища освіта, 2006. — 478, [1] с. — (ПТО: Професійно-технічна освіта).</p>

П'ять і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Психология менеджмента / [ Власов П. К., Липницкий А. В., Луцких И. М. и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. — [3-е изд.]. — Х. : Гуманитар. центр, 2007. — 510 с.</li> <li>2. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. — К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. — 115 с. — (Серія "Формування здорового способу життя молоді" : у 14 кн., кн. 13).</li> </ol>
Без автора	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. — К. : Грані-Т, 2007. — 119 с. — (Грані світу).</li> <li>2. Воскресіння мертвих : українська барокова драма : антологія / [упорядкув., ст., пер. і прим. В. О. Шевчук]. — К. : Грамота, 2007. — 638, [1] с.</li> <li>3. Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця ХІХ — початку ХХ століття : [антологія / упоряд.: Л. Таран, О. Лагутенко]. — К. : Грані-Т, 2007. — 190, [1] с.</li> <li>4. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : [зб.наук.праць / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. — Чернівці : Рута, 2007. — 310 с.</li> </ol>
Багатотомний документ	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Історія Національної академії наук України, 1941—1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.]. — К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007— .— (Джерела з історії науки в Україні). Ч. 2 : Додатки — 2007. — 573, [1] с.</li> <li>2. Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005— .— (Серія "Нормативная база предприятия"). Т. 1. — 2005. — 277 с.</li> <li>3. Дарова А. Т. Неисповедимы пути Господни... : (Дочь врага народа) : трилогия / А. Дарова. — Одесса : Астропринт, 2006— .— (Сочинения : в 8 кн. / А. Дарова ; кн. 4).</li> <li>4. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : Особенная часть : в 6 т. / Н. П. Кучерявенко. — Х. Право, 2002— .— Т. 4: Косвенные налоги. — 2007. — 534 с.</li> <li>5. Реабілітовані історією. Житомирська область : [у 7 т.]. — Житомир : Полісся, 2006— .— (Науково-документальна серія книг "Реабілітовані історією" : у 27 т. / голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова) [та ін.]). Кн. 1 / [обл. редкол.: Синявська І. М. (голова) та ін.]. — 2006. — 721, [2] с.</li> <li>6. Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч.1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова. — К. : НТУУ "КПІ", 2006. — 125 с.</li> </ol>



Матеріали конференцій, з'їздів	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11—13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. — Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. — 167 с.</li> <li>2. Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. — К. : ІСОА, 2002. — 147 с.</li> <li>3. Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. інформ. бюл. — К. : Асоц. укр. банків, 2000. — 117 с. — (Спецвип.: 10 років АУБ).</li> <li>4. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : праці конф., 6—9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. Ред. В. Т. Трощенко. — К. : НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. — С. 559—956, XIII, [2] с. — (Ресурс 2000).</li> <li>5. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. праць / наук. ред. В. І. Моссаковський. — Дніпропетровськ : Навч. кн., 1999. — 215 с.</li> <li>6. Ризикологія в економіці та підприємництві : зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ податк. адмін. України [та ін.]. — К. : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. — 452 с.</li> </ol>
Препринти	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. — Х. ННЦ ХФТИ, 2006. — 19 с. — (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр "Харьк. физ.-техн. ин-т" ; ХФТИ 2006-4).</li> <li>2. Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. — Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. — 7, [1] с. — (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).</li> </ol>
Депоновані наукові праці	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Социологическое исследование малых групп населения / В. И. Иванов [и др.] ; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. — М., 2002. — 110 с. — Деп. в ВИНТИ 13.06.02, № 145432.</li> <li>2. Разумовский, В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. — М., 2002. — 210 с. — Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.</li> </ol>
Словники	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. — Х. : Халімон, 2006. — 175, [1] с.</li> </ol>

	<ol style="list-style-type: none"> <li>2. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. — К. : Європ. ун-т, 2007. — 57 с.</li> <li>3. Українсько-німецький тематичний словник [уклад. Н. Яцко та ін.]. — К. : Карпенко, 2007. — 219 с.</li> <li>4. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. — 2-ге вид., оновл. — К. : К.І.С., 2006. — 138 с.</li> </ol>
Атласи	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Україна : екол.-геогр. атлас : присвяч. всесвіт. дню науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.] ; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України [та ін.]. — / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.]. — К. : Варта, 2006. — 217, [1] с.</li> <li>2. Анатомія пам'яті : атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті : посіб. для студ. та лікарів / О. Л. Дроздов, Л. А. Дзяк, В. О. Козлов, В. Д. Маковецький. — 2-ге вид., розшир. та доповн. — Дніпропетровськ : Пороги, 2005. — 218 с.</li> <li>3. Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда ; [пер. з ісп. В. Й. Шовкун]. — Х. : Ранок, 2005. — 96 с.</li> </ol>
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 2006. — 207 с. — (Бібліотека офіційних видань).</li> <li>2. Медична статистика статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. — К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. — 459 с. — (Нормативні директивні правові документи).</li> <li>3. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. — Офіц. вид. — К. : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України, 2007. — VI, 74 с. — (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).</li> </ol>
Стандарти	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. — [Чинний від 2006-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України 2006. — IV, 231 с. — (Національний стандарт України).</li> <li>2. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 — ДСТУ ISO 6107-9:2004. — [Чинний від 2005-04-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2006. — 181 с. — (Національні стандарти України).</li> </ol>

	<p>3. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. — [Чинний від 2007-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2007. — IV, 18 с. — (Національний стандарт України).</p>
Каталоги	<p>1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт, 2006— . — (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 5. — 2007. — 264 с.  Т. 6. — 2007. — 277 с.</p> <p>2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. — Львів : Новий час, 2003. — 160 с.</p> <p>3. Університетська книга : осінь, 2003 : [каталог]. — [Суми : Унів. кн., 2003]. — 11 с.</p> <p>4. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И. П., Ткачук Л. П. — Донецк : Лебедь, 2005. — 228 с.</p>
Бібліографічні показники	<p>1. Куц О. С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. — Львів : Укр. технології, 2007. — 74 с.</p> <p>2. Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997—2005 роки / [уклад. Кириць Б. О., Потлань О. С.]. — Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. — 11 с. — (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).</p>
Дисертації	<p>1. Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. — К., 2005. — 276 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Новосад І.Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування” / І. Я. Новосад. — Тернопіль, 2007. — 20, [1] с.</p> <p>2. Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 „Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технології” / Нгуен Ші Данг. — К., 2007. — 20 с.</p>

Авторські свідоцтва	1. А. с. 1007970 СССР, МКИ <sup>3</sup> В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). – № 3360585/25–08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.
Патенти	1. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК <sup>7</sup> Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / Чугаева В.И.; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи. – № 2000131736/09 ; заявл. 18.12.00 ; опубл. 20.08.02, Бюл. № 23 (II ч.).
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 6. — С. 15—18, 35—38.</li> <li>2. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. — 2006. — № 6. — С. 14—17.</li> <li>3. Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов — основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман, В. С. Быков, А. Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. — 2007. — № 1. — С. 39—61.</li> <li>4. Ма Шуін Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуін // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 5. — С. 12—14.</li> <li>5. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р. О. Моїсеєнко, Г. І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. — 2007. — № 1. — С. 25—29.</li> <li>6. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. — 2007. — Т. 2, № 2. — С. 13—20.</li> <li>7. Зеров М. Поетична діяльність Куліша // Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка : (нариси з новітнього укр., письменства) : статті / Микола Зеров. — Дрогобич, 2007. — С. 245—291.</li> <li>8. Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В. В. Третьяк, С. А. Стадник, Н. В. Калайтан // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности : междунар. науч.-техн. конф., 3-5 окт. 2007 г. : тезисы докл. — Х., 2007. — С. 33.</li> <li>9. Чорний Д. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України : (кінець ХІХ—початок ХХ ст. / Д. М. Чорний. — Х., 2007. — Розд. 3. — С. 137—202.</li> </ol>

## Електронні ресурси

1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III—IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. — 80 Min / 700 MB. — Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. — (Бібліотека студента-медика) — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. — Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000.— Назва з контейнера.
2. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. — К. : CD-вид-во "Інфодиск", 2004. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. — (Всеукр. перепис населення, 2001). — Систем. вимоги: Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Назва з титул. екрану.
3. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. „Крим-2003”) [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник — 2003. — № 4. — С. 43. — Режим доступу до журн. : <http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm>.

### Примітки:

1. Бібліографічний опис оформлюється згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 “Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання”.

2. Опис складається з елементів, які поділяються на обов’язкові та факультативні. У бібліографічному описі можуть бути тільки обов’язкові чи обов’язкові та факультативні елементи. Обов’язкові елементи містять бібліографічні відомості, які забезпечують ідентифікацію документа. Їх наводять у будь-якому описі.

Проміжки між знаками та елементами опису є обов’язковими і використовуються для розрізнення знаків граматичної і приписаної пунктуації.

3. У списку опублікованих праць здобувача, який наводять в авторефераті, необхідно вказати прізвища та ініціали всіх його співавторів незалежно від виду публікації.

## ЗМІСТ

I. Мета і завдання курсової роботи	3
II. Загальні вимоги до курсової роботи	3
III. Вибір теми курсової роботи	4
IV. Структура та зміст курсової роботи	4
V. Підбір літератури та розробка додатків	7
VI. Написання курсової роботи	7
VII. Оформлення курсової роботи та порядок її захисту	8
Додатки	12

Навчально-методичне видання

**Легомінова Світлана Володимирівна**

**СТАТИСТИКА**

**Методичні рекомендації  
до виконання курсової роботи**

**Підписано до друку 28.10.2015 .  
Формат 60x84/16.Ум.друк.арк.1,1  
Тираж 50 пр. Зам. №**